

11440

สถาปนา พุทธศักราช ๒๔๙๓

สยามรัฐ

ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๑๓๖๔๐

วันอังคารที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

การเพิ่มมูลค่าพลอย

ดร.วรุณี ธีรมงคล

พลอยเป็นของมีค่าที่เรารู้จักกันดี ใช้เป็นเครื่องประดับกายเพื่อความสวยงาม เพื่อความสวัสดีมงคล ป้องกันอันตรายและโรคร้ายไข้เจ็บตามความเชื่อถือของแต่ละบุคคล ผู้ที่ร่ำรวยหรือมีอำนาจมากใช้พลอยเป็นเครื่องตกแต่งสถานที่ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่สำคัญ เช่น

มงกุฎ ราชบัลลังก์ เป็นต้น หรือใช้ฝังในหลุมฝังศพเพื่อเป็นสมบัติติดตัวไปใช้ในชาติหน้า

ค่าของพลอยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติสามประการ คือ ความสวยงาม พลอยมีหลายสีและสีสวยทั้งนั้นแตกต่างกันไป เช่น ทับทิมมีสีแดง โพลินสีน้ำเงิน บุษราคัมสีเหลือง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีประกายแวววาวเมื่อส่องกับแสงไฟหรือแสงแดดจะเล่นแสงในตัวทำให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น ดังนั้นตามร้านขายเพชร พลอย เขาจะเปิดไฟส่องพลอยให้กับเราตอนเลือกซื้อ เพื่อให้เราดูพลอยสวยขึ้นจะได้ตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น

สมบัติข้อสอง ความคงทน คือ พลอยจะทนทานต่อการขีดขูดขีดสี พลอยชั้นดีจะไม่เกิดรอยขุ่นงำๆ เช่น ทับทิมหรือโพลิน สิ่งที่จะขีดให้เป็นรอยได้คือเพชรหรือพลอยในตระกูลคอร์นดัมเท่านั้น สมบัติประการสุดท้าย คือ หายาก ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของโลก ของหายากย่อมมีค่าและราคาแพง เป็นที่ต้องการของบุคคลทั่วไป

ในทางวิชาการเราอาจแบ่งพลอยได้เป็น 2 ระดับ คือ

พลอยอันดับหนึ่ง (Precious Stone) ได้แก่ มรกต ทับทิม โพลิน พลอยน้ำบุษย์ ฯลฯ

พลอยอันดับสอง (Semi precious stone)

ได้แก่ เพทาย (Zircon) นิลตะโก (Spinel) ฯลฯ ซึ่งการจัดอันดับนี้ขึ้นอยู่กับสมบัติของพลอยตามที่กล่าวมาข้างต้น

ประเทศไทยเรามีการขุดพลอยขึ้นมาขายนานแล้ว แหล่งพลอยที่เรารู้จักกันดีก็มีที่ตราด จันทบุรี กาญจนบุรี แพร่ ซึ่งเป็นแหล่งทับทิม โพลิน พลอยน้ำบุษย์ ซึ่งในปัจจุบันเราขุดกันจนเกือบหมดแล้ว ต้องไปหาซื้อจากต่างประเทศ เช่น ศรีลังกา ออสเตรเลีย เป็นต้น

แหล่งเพทายนอกจากตราดและจันทบุรีแล้วยังพบที่จังหวัดสระเกษอีกด้วย สำหรับโกเมน (Garnet) พบที่จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด และภาคเหนือ โดยมากมีสีแดงเข้มและสีแดงปนน้ำตาล แร่ควอตซ์ (Quartz) ซึ่งเรารู้จักกันในรูปของโป่งข่าม, ประภาสัณฐาน, พลอยสีดอกตะแบก (amethyst) พบที่เด่น จังหวัดลำปาง ส่วนโมกุลและโมราพบแถวล้านนารายณ์

ประมาณ 20 ปีที่แล้วมาแล้วมีการค้นหาข้อพลอยชนิดหนึ่งซึ่งมีสีดำคล้ายนิลตะโก ตามข่าวลือที่ว่าคนปีมะ จะโชคร้ายมีอันตรายถึงตาย แต่จะรอดปลอดภัยถ้าได้สวมใส่อุลกะมณี (Tekite) ดังนั้นจึงมีผู้หลงเชื่อซื้ออุลกะมณีเป็นเครื่องประดับมาก ทำให้ขายดี

อุลกะมณี พบในแหล่งจังหวัดต่าง ๆ ในทางภาคอีสาน เช่น เลย ขอนแก่น อุดรธานี สกลนคร นครพนม ภาคเหนือ พบที่ เชียงราย ลำพูน แพร่ เพชรบูรณ์ ภาคตะวันตกที่ กาญจนบุรี และภาคใต้ที่สุราษฎร์ธานี

มูลค่าการนำเข้า และ ส่งออกพลอย ของไทย ปี 2530-2532

รายการ	นำเข้า (ล้านบาท)			ส่งออก (ล้านบาท)		
	2530	2531	2532	2530	2531	2532
	(มกราคม-กุมภาพันธ์)			(มกราคม-มีนาคม)		
1. เพชร	4,428.71	-	-	1,762.84	-	-
2. มรกต	402.35	744.95	124.08	302.90	401.47	119.05
3. หยก	16.02	26.16	9.94	82.25	157.04	31.41
4. ทับทิม	190.87	462.30	32.02	4,450.12	5,017.76	1,468.60
5. นิล	556.39	1,136.85	137.56	4,280.31	4,868.19	1,383.36
6. บุษราคัม	54.30	7.35	2.47	125.92	110.77	0.40
7. พลอยเชอกอน	14.00	0.95	0.48	36.01	10.43	3.36
8. โกเมน	5.80	24.73	1.00	42.21	41.66	13.19
9. พลอยโอปอล	-	21.52	1.49	523.21	14.93	27.52
10. อื่น ๆ	736.00	735.56	94.75	457.00	518.32	126.83
รวม	6404.44	3160.37	403.79	12,062.77	11,140.57	3,173.72
			(ม.ก.-ก.พ.)			(ม.ก.-มี.ค.)

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

สำหรับอความารีน (Aquamarine) ซึ่งเป็นพลอยสีฟ้าแต่เป็นแร่เบอริล (Beryl) ตระกูลเดียวกับมรกต เพียงแต่สีต่างกัน พบในจังหวัดตาก เป็นผลึกใหญ่ เพทาย ซึ่งถ้าเป็นสีขาวสามารถนำมาเจียรในเหลี่ยมเกสรใช้แทนเพชรได้ เพทายมีหลายสี เช่น ฟ้า ขาว เหลือง เป็นต้น พบตามบ่อพลอยในจังหวัดตราด จันทบุรี และยังพบที่ศรีสะเกษอีกด้วย

ประเทศไทยเรามีการซื้อขายพลอยมาเป็นเวลานาน เราซื้อพลอยเข้าประเทศรวมทั้งเพชรด้วยในปี 2531 เป็นเงิน 3,160 ล้านบาท แต่ส่งออกเป็นเงิน 11,141 ล้านบาท สำหรับปี 2532 เพียงแค่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม นำเข้าเพียง 404 ล้านบาท แต่ส่งออกเป็นเงิน

ถึง 3,174 ล้านบาท ตัวเลขนำเข้าและส่งออกที่ต่างกันในปี 2532 ประมาณ 8 เท่านี้อาจวิเคราะห์ได้ว่านอกเหนือจากมูลค่าพลอยที่ขุดขึ้นมาจากประเทศเราเพื่อส่งออกแล้วยังมาจากการนำพลอยดิบมาเจียรในให้มีรูปทรงสวยงามได้มาตรฐานขึ้น

เรามีช่างเจียรในที่มีฝีมือเป็นจำนวนมาก หลายแสนคน พลอยที่เราซื้อมาเจียรในใหม่จากอินเดีย คือ อความารีน ซึ่งช่างเจียรในพลอยจากอินเดียยังเจียรในไม่ดีพอ ช่างของเรานำมาเจียรในใหม่ให้ได้รูปมีเหลี่ยมสวยงามขึ้น ราคาของอความารีนก็เพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่นเดียวกับเพชรและพลอยชนิดอื่น

ค่าที่เพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งคือการนำมาทำเป็นแหวนสร้อยคอ สร้อยข้อมือ ต่างหู เข็มกลัด ยิ่งถ้าพลอยล้อมด้วยเพชร หรือมีเพชรเคียงข้างจะทำให้พลอยสวยงามขึ้นอีกมาก

การเพิ่มมูลค่าพลอยที่นิยมกันมากในปัจจุบันคือการเผาพลอย ซึ่งค่าของพลอยจะเพิ่มขึ้นเป็นสิบหรือหลายสิบเท่า ทำรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการอย่างมหาศาลในอดีตนับร้อยปีล่วงมาแล้วเราเป็นผู้เผาเพทายให้มีสีฟ้าใส ขาวใส หรือเหลืองอมน้ำตาลอมแดงใสสวยงามมาแล้วประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาได้มีการทดลองเผาพลอยไพลินน้ำเงินจากจันทบุรี (blue sapphire) ให้มีสีสวยขึ้น โดยเริ่มเผาด้วยถ่านไม้ ถ่านโค้ก จนถึงใช้เตาแก๊ส ใช้เตาไฟฟ้าเผาในปัจจุบัน ต่อมาก็มีการทดลองเผาไพลินจากออสเตรเลียที่มีสีน้ำเงินเข้มเกินไปจนดูดำให้มีสีน้ำเงินใสสวยงาม และเผาไพลินจากศรีลังกาที่มีสีอ่อนให้มีสีเข้มขึ้นสำเร็จ จนร่ำรวยไปตาม ๆ กัน

การเผาพลอยนี้ *ไม่ถือว่าเป็นพลอยเทียม* พลอยปลอม เพราะเป็นการเปลี่ยนสภาพเดิมให้ดีขึ้น แต่คงทนถาวรไม่กลับไปสู่สภาพเดิม จึงเป็นที่ยอมรับในตลาดการค้าพลอยทั่วโลก

ราคาของพลอยนั้น สีที่สวยงามเป็นตัวกำหนดเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงได้มีการพยายามคิดค้นวิธีการเพิ่มสี หรือลดสีของพลอยให้ได้ราคาดี

วิธีการเพิ่มสีอีกวิธีหนึ่ง คือการอาบรังสี เช่น แกมมา หรือ นิวตรอน เช่น โอปอลสีขาวจากถ่านารายณ์ถ้าอาบด้วยรังสีจะได้สีฟ้าซึ่งคงทน แต่ถ้าวาบแร่ตระกูลคอร์ันดัม คือ ไพลิน ทับทิม แซฟไฟร์สีขาวแล้ว สีจะเปลี่ยนสวยงามขึ้นแต่ไม่คงทน เมื่อได้รับแสงและความร้อนสีจะจางลงอย่างรวดเร็ว การอาบรังสีแกมมาไม่เป็นอันตรายแก่ผู้สวมใส่ แต่ถ้าวาบด้วยนิวตรอนนั้นควรจะต้องระวังว่ารังสีไอโซโทปได้สลายหมดไปหรือลดลงมาอยู่ใน

ระดับที่ปลอดภัยแล้วหรือยัง

นอกจากการอาบรังสีแล้ว เราสามารถจะเพิ่มสีของพลอยให้สวยงามได้ด้วยการเคลือบ เช่นเดียวกับ การเคลือบผลิตภัณฑ์เซรามิก วิธีการนี้ ทำได้โดยการเผาพลอยกับสารเคมี เช่น สารเคมีที่มีส่วนผสมของไทเทเนียมไดออกไซด์ (TiO₂) และเหล็ก (Fe₂O₃) เพื่อให้แซฟไฟร์มีสีน้ำเงิน หรือ โครมิกออกไซด์ (Cr₂O₃) เพื่อให้ทับทิมมีสีแดงขึ้น การเคลือบสีพลอยแบบนี้จะต้องเจียรในก่อนเคลือบ เพราะสีที่เคลือบนี้จะซึมเข้าเนื้อพลอยแล้วผิวเบา ๆ เท่านั้นแบบเดียวกับเคลือบเซรามิก ถ้านำมาขัดหรือเจียรในอาจทำให้สีเคลือบหลุดไป

การเคลือบสีพลอยแบบนี้ถือว่าปลอม เป็น การหลอกลวงผู้ซื้อเพราะจะดูด้วยตาเปล่าไม่เห็น แต่เราตรวจดูได้ด้วยการจุ่มพลอยในน้ำยาเมทีลีน ไอโอไดค์แล้วส่องดูด้วยแว่นขยาย 10 เท่า จะเห็นเหมือนใยแมงมุมที่ขอบเหลี่ยมเจียรใน

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว ยังมีการเพิ่มมูลค่าพลอยอีก เช่น ใส่น้ำมันพืชไร้สีให้ซึมแทรกเข้าไปในรอยแตกของพลอยจะทำให้พลอยมีสีสดใสนขึ้น หรืออาจเติมสีต่าง ๆ ลงไปในน้ำมันเพื่อเพิ่มสีอ่อนให้เป็นสีแก่ เช่น

